

Bulletin Eko-netu

Evropská komise zahájila nové projekty v oblasti udržitelné dopravy

Přečtěte si v tomto čísle bulletinu:

Nové projekty EK v oblasti udržitelné dopravy 1

Revize Směrnice o zúřazku nebezpečných látek 2

Nový informační systém o vodě—WISE 2

Budoucnost financování z programu LIFE+ 3

Ekoznačka EU revidována 3

Přečtete si v příštím čísle 4

Evropská komise zahájila v rámci konference "Transport and Environment: A Global Challenge – Technological and Policy Solutions", konané v Miláně ve dnech 19.-21. března 2007, dva výzkumné projekty na téma udržitelné dopravy. První z nich, nazvaný TRAENVIA, se zaměří na hodnocení a porovnání environmentálních a socio-ekonomických dopadů různých druhů dopravy v tzv. Transevropském koridoru V. mezi Lisabonem a Kyjevem.

Druhý projekt s názvem „Společný výzkum potenciálu snižování znečištění v Lombardii“ hledá možnosti zlepšování parametrů emisí drobných částic do ovzduší v tomto italském regionu.

Oba projekty koordinuje pracoviště DG Research a jejich primárním cílem je přispět ke zlepšení kvality ovzduší a snížení emisí skleníkových plynů.

Jak uvedl na konferenci Evropský komisař pro vědu a výzkum Janez Potočnik, „v oblasti udržitelné dopravy je třeba udělat krok vpřed. Doprava produkuje asi jednu třetinu všech emisí toxických látek a oxidu uhličitého uvolňovaných do ovzduší v Evropské unii. Jejich množství bude dále narůstat, pokud nepřijmeme odpovídající opatření. Oba projekty zahájené v rámci této konference představují krok správným směrem.“

„Kvalita ovzduší má přímý dopad na zdraví občanů EU. Např. v údolí Po zkracuje znečištění ovzduší průměrnou délku života o rok v důsledku uvolňování drobných částic. Úřady jednotlivých států a regionů mají povinnost chránit obyvatele a přijímat efektivní opatření na místní úrovni,“ řekl Evropský komisař pro životní prostředí Stavros Dimas.

Projekt TRAENVIA (*Transport and Environment: an Integrated Analysis* (TRAENVIA)), jehož součástí je případová studie v oblasti prodlouženého Koridoru V. mezi Lisabonem a Kyjevem, analyzuje nové možnosti pro jednotlivé druhy pozemní dopravy, především potenciál jejich vzájemné provázanosti a rovnováhy. Projektu se účastní Slovinsko, Španělsko, Itálie, Francie, Maďarsko, Portugalsko a Ukrajina.

V současnosti probíhají v rámci projektu měření a porovnávání emisí z jednotlivých typů dopravy, na základě údajů o hustotě a plynulosti dopravy, umístění hraničních přechodů a mýtných bran. Cílem projektu je také vyhodnotit potenciál přínosů pro životní prostředí u nepozemní dopravy a možnosti nových technologií.

Druhý z projektů hledá nové vědecké poznatky v oblasti znečištění ovzduší. V regionech s vysokým HDP, mezi které patří i Lombardie, je obvyklá intenzivní doprava způsobující negativní dopady na životní prostředí i zdraví. Hodnoty drobných částic a ozónu v ovzduší dosahují v lombardském regionu kritické úrovně. Projekt má prostřednictvím vědecky podložených analýz navrhnout opatření pro zlepšení kvality ovzduší v regionu, s možností obecného využití pro celou Evropskou unii.

Evropská komise se chystá podpořit výzkum v oblasti udržitelné dopravy v rámci 7. rámcového programu pro vědu a výzkum částkou 4,1 mld. EUR v období 2007-2013.

Další informace o konferenci jsou k dispozici na <http://transportenv07.jrc.it/>.

Téma bulletinu:

Revize Programu ekoznačky EU

Podrobné informace na stranách 3 a 4

Evropská komise reviduje Směrnici o zákazu nebezpečných látek

Evropská komise zahájila proces novelizace Směrnice o zákazu nebezpečných látek (Restrictions on Hazardous Substances Directive no. 2002/95/EC). Cílem novelizace je „znásobit přínosy směrnice pro životní prostředí, odstranit dosavadní problémy s implementací a prosazováním opatření ze směrnice vyplývajících a zefektivnit jejich bilanci nákladů a výnosů“.

Výzva k podávání písemných připomínek k textu návrhu novely platí do konce května 2007, finální podoba legislativního návrhu bude připravena v průběhu roku 2008 a platnost nové verze směrnice se očekává kolem roku 2010.

Důvodová zpráva k revizi směrnice zmiňuje několik hlavních legislativních změn. Jedná se mj. o rozšíření působnosti směrnice o „další nebezpečné látky a materiály“ a o nové typy výrobků, např. lékařské přístroje. Komise dále zvažuje výraznější oddělení Směrnice o zákazu nebezpečných látek od Směrnice o recyklaci elektroniky (WEEE Directive no.2002/96/EC). To by mělo přinést úsporu administrativních nákladů a zabránit problémům plynoucím z nejasných ustanovení obou směrnic.

Důkladnou revizí projde dosavadní způsob a rozsah udělování výjimek. V současnosti je výrobcům udělována výjimka ze zákazu pouze v případě, pokud prokážou, že náhrada určité látky ve výrobku je z vědeckého a technického hlediska nemožná, nebo by způsobila environmentální problémy. Novela počítá s rozšířením výjimek také na případy výrazné disproporce mezi náklady a přínosy náhrady určité látky.

Některé definice obsažené ve stávající směrnici, např. klíčové výrazy „uvádění na trh“ a „elektrické a elektronické zařízení“, budou revidovány. Pravděpodobně dojde také k rozšíření výjimek

z platnosti Směrnice pro některé typy náhradních dílů, se záměrem zabránit předčasné likvidaci celých zařízení. Komise v neposlední řadě zvažuje také vytvoření nových mechanismů, prostřednictvím kterých by výrobci prokazovali dosažení shody s legislativou.

Zákaz použití nebezpečných látek v elektronických výrobcích bude pravděpodobně rozšířen na další chemické látky, zatím ale nejsou známy žádné konkrétní seznamy uvažovaných látek.

Směrnice o zákazu nebezpečných látek v platném znění nedovoluje použití olova, kadmia, rtuti, šestimocného chromu a retardantů hoření obsahujících polybromované bifenylly a polybromované difenylethery v elektronických a elektrických zařízeních uváděných na trh v Evropské unii. Směrnice přinesla výrazné změny ve výrobních řetězcích a vyvolala řadu obdobných legislativních úprav po celém světě.

Další informace o platné i připravované legislativě jsou k dispozici na: http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_en.htm#consultation_2002-95-EC

Nový informační systém o vodě — WISE

Evropská komise ve spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí představily na Evropské konferenci o vodě 2007 v Bruselu nový interaktivní internetový portál, který informuje obyvatele Evropy o kvalitě vody a o politice EU v oblasti vod. Tento systém je označován zkratkou WISE - Water Information System for Europe.

Nový informační portál umožňuje veřejnosti sledovat kvalitu vody na základě specifikace oblasti a povodí. Dostupné jsou informace o kvalitě vody, kvalitě vody vyhrazené ke koupání a způsobech nakládání s odpadními vodami. Odborníci mohou také na portálu zjistit detailnější informace a analýzy o všech evropských povodí.

Datová část portálu WISE obsahuje údaje o evropských řekách, jezerech, nádržích i podzemních vodách, stejně jako údaje o znečištění vody a monitoringu vod. Každý měsíc jsou na portálu zveřejňovány informace o aktuálních otázkách ve vodním hospodářství, např. o znečištění řek dusičnany. Informační systém umožňuje také přístup k pravidelným zprávám podávaným jednotlivými členskými státy Evropské agentuře pro ŽP a Komisi na základě povinnosti zakotvené v Rámcové směrnici o vodách.

Systém WISE je společným projektem Evropské komise zastoupené DG Environment, Eurostatu, Společného výzkumného střediska a Evropské agentury pro životní prostředí.

Další informace získáte přímo na portálu [WISE portal](#).

Rozhodnutí o budoucnosti financování z programu LIFE+

Rada Evropy a Evropský parlament přijaly konečné rozhodnutí o dalším osudu programu financování projektů v oblasti životního prostředí LIFE+. Celkový objem finančních prostředků přidělených k čerpání z tohoto programu je necelých 1,9 miliardy EUR v období 2007-2013 (v cenách roku 2004), což je přibližně stejná částka jakou původně navrhovala k čerpání Evropská komise. 78% prostředků v programu LIFE+ je určeno na realizaci grantových projektů. Polovina těchto prostředků je pak vyčleněna na aktivity v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti.

V programu LIFE+ dojde ke zjednodušení pravidel čerpání sjednocením nepřehledného množství stávajících environmentálních programů a nástrojů do jednotného systému. Ten bude zahrnovat současný program LIFE, programy Forest Focus a Urban, program financování pro nevládní neziskové organizace administrovaný DG Environment a všeobecný fond pro rozvoj a realizaci environmentální politiky.

Program LIFE+ se zaměří na čtyři prioritní oblasti 6. rámcového akčního programu pro období 2002 až 2012 – klimatické změny, příroda a biodiverzita, zdraví a kvalita života a přírodní zdroje a odpady. LIFE+ bude věnovat pozornost také sedmi tematickým strategiím akčního programu.

Nový obsah programu je rozdělen do tří oblastí:

LIFE+ Příroda a biodiverzita – soustředí se na implementaci směrnic EU o zachování přírodních lokalit a ochraně divo-

kého ptactva, dále na další rozšiřování znalostí potřebných pro rozvoj, vyhodnocování, monitorování a revizi strategií a legislativy EU v oblasti ochrany přírody a biodiverzity;

- LIFE+ Environmentální politika a řízení – zaměří se na ostatní priority 6. rámcového programu kromě priorit v oblasti ochrany přírody a biodiverzity, a dále na strategické přístupy k rozvoji, implementaci a prosazování environmentální politiky;

LIFE+ Informace a komunikace v environmentálních otázkách.

Program LIFE+ bude, stejně jako předchozí programy LIFE, administrován Komisí. Mezi očekávané přínosy nového programu patří výraznější zapojení členských států do procesu definování priorit environmentální politiky Unie zařazením konkrétních návrhů projektů, které reagují na lokální či regionální potřeby v oblasti životního prostředí. Další novinkou programu je stanovení proporčního podílu financování pro jednotlivé státy na základě definovaných kritérií, zejména počtu obyvatel, parametrů přírodních lokalit a stavu biodiverzity. Komise stanovila také minimální hranici 15% z celkového objemu přidělených finančních prostředků na realizaci mezinárodních (nadmárodních) projektů.

Další informace o programu LIFE najdete na <http://ec.europa.eu/environment/life/home.htm>.

Výsledky veřejného projednání revize programu Ekoznačky EU

Ekoznačka se symbolem květiny je udělována v rámci samostatného programu Evropské unie výrobkům, které vyhoví náročným environmentálním standardům. Podnikatelé, kteří chtějí získat tuto prestižní ekoznačku pro své výrobky, musí splnit kritéria stanovená programem ekoznačky a přihlásit svůj výrobek u příslušné národní agentury v jednotlivých členských státech. Pokud agentura udělení Ekoznačky EU schválí, může být logo s květinou používáno na výrobku a při jeho propagaci.

Výrobky, pro které je možné ekoznačku získat, jsou v současnosti rozděleny do 24 kategorií, včetně např. turistických služeb. Logo již získaly tisíce výrobků z různých evropských zemí. Kliknutím [zde](#) si můžete přečíst podrobnosti o fungování Programu ekoznačky EU.

Program ekoznačky byl schválen Nařízením EU v roce 1992, které prošlo revizí v roce 2000. V současné době Evropská komise, která je koordinátorem Programu, zahájila další proces revize. Jejím cílem je zajistit, aby ekoznačku získávaly výrobky se zaručenými environmentálními kvalitami a aby o jejich vlastnostech byli spotřebitelé náležitě informováni. Současně má být Program ekoznačky propojen s dalšími iniciativami EU v oblasti ochrany životního prostředí. Veřejné projednání umožní Komisi získat dostatečné množství informací pro příslušné změny revidovaného Nařízení.

(pokračování na str.4)

(pokračování ze str.3)

Program ekoznačky byl schválen Nařízením EU v roce 1992, které prošlo revizí v roce 2000. V současné době Evropská komise, která je koordinátorem Programu, zahájila další proces revize. Jejím cílem je zajistit, aby ekoznačku získávaly výrobky se zaručenými environmentálními kvalitami a aby o jejich vlastnostech byli spotřebitelé náležitě informováni. Současně má být Program ekoznačky propojen s dalšími iniciativami EU v oblasti ochrany životního prostředí. Veřejné projednání umožní Komisi získat dostatečné množství informací pro příslušné změny revidovaného Nařízení.

Nařízení o ekoznačce (EC No.1980/2000) stanoví, že Komise je povinna revidovat Program ekoznačky EU v souladu se zkušenostmi získanými v době jeho platnosti a navrhovat příslušné úpravy Nařízení, tak aby ekoznačka plně sloužila svému účelu. Aktuální revize Programu byla zahájena před dvěma lety, kdy Komise zveřejnila nezávislou analýzu úspěšnosti Programu, včetně připomínek zainteresovaných stran. Zde se můžete seznámit se stručným přehledem výsledků této analýzy.

Nezávislá analýza mj. potvrdila, že původně zamýšlený účel dobrovolného programu ekoznačky EU je stále aktuální a přínosný z hlediska podpory podnikatelské konkurenceschopnosti. Ekoznačka EU informuje spotřebitele o tom, že výrobek, který je jí označen má omezený dopad na životní prostředí a byl v tomto ohledu podroben příslušné kontrole. Ekoznačka EU se tímto odlišuje od jiných označení, které výrobci často používají pouze na základě vlastního rozhodnutí. Přidanou hodnotou Ekoznačky EU je také možnost využívat ji pro propagaci výrobků na jednotném evropském trhu.

Analýza Ekoznačky EU došla, mimo jiné, k následujícím závě-

rům:

- Ekoznačka EU přispívá ke stanovení vyšších environmentálních standardů pro výrobky;
- Pozitivně ovlivnila míru zájmu spotřebitelů o výrobky splňující vyšší environmentální standardy;
- Podniky, které získaly Ekoznačku EU pro své výrobky, ji používají v širší míře k propagaci těchto výrobků;
- Spotřebitelé, kteří výrobky s Ekoznačkou EU rozlišují, i ti, kteří její užívání doposud neregistrovali, projevíli přání, aby Program ekoznačky EU fungoval i nadále;
- Spotřebitelé dávají Ekoznačce EU přednost před národními certifikacemi výrobků;

Na druhé straně ovšem:

- V některých oblastech EU je povědomí o Ekoznačce mizivé;
- Kategorie výrobků oceněných ekoznačkou jsou omezené;
- Program Ekoznačky EU je příliš byrokratický;
- Náklady a poplatky spojené s ekoznačkou jsou podnikateli hodnoceny jako nadměrně vysoké;
- Veřejnost není dostatečně informována o přínosech Programu ze spotřebitelského hlediska.

Výsledky analýzy budou dále konzultovány v rámci veřejného projednávání tak, aby revize Nařízení o ekoznačce byla maximálně efektivní.

V příštím čtvrtletním bulletinu portálu **Eko-net** si, mimo jiné, přečtete:

- O nových trendech v oblasti nápojových obalů
- O dalším vývoji používání biopaliv v Evropské unii
- O hodnocení efektivity prosazování environmentální legislativy ES

<http://eko-net.cir.cz>

Kontakty:

Centrum inovací a rozvoje

Dittrichova 6

120 00 Praha 2

Tel.: 224 919 148

E-mail: cir@cir.cz

CIR

Centrum inovací a rozvoje o.s. (CIR) je nevládní nezisková organizace, jejíž hlavní náplní je ochrana životního prostředí ve výrobní i nevýrobní sféře. Hlavní aktivity CIR směřují do oblastí prevence znečišťování, ekologie odpadového hospodářství, environmentálních technologií, inovací výrobků a služeb, environmentálního vzdělávání a systémů řízení.

Společným cílem všech projektů a činností realizovaných Centrem inovací a rozvoje je přispět ke šíření a rozvíjení možností dosažení udržitelného rozvoje, jebož součástí je kromě ochrany životního prostředí také ekonomická prosperita a sociální odpovědnost.

Education and Culture

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Leonardo da Vinci